

BIBLIOTEQUES DE BARCELONA, INSPIRACE A POZNÁVÁNÍ KATALÁNSKÝCH KNIHOVEN

Cestovní zpráva z Erasmus+ projektu krátkodobé mobility studentů a pracovníků ve vzdělávání dospělých

2023-1-CZ01-KA122-ADU-000136160

Autorka: Hanka Šandová – Městská knihovna Polička

Hostující instituce: Biblioteques de Barcelona

Termín mobility: květen 2024

V květnu jsem díky podpoře SDRUK (Sdružení knihoven ČR) a programu Erasmus+ vyrazila na desetidenní “stínování” do knihoven v Barceloně. Zaměření stáže bylo vzdělávání dospělých a udržitelnost v knihovnách. Během svého pobytu jsem navštívila deset ze čtyřiceti poboček Biblioteques de Barcelona. Čtenářský průkaz je pro obyvatele Katalánska zdarma a platí i v dalších veřejných katalánských knihovnách také mimo Barcelonu.

Každá z poboček má totiž svou specializaci, své téma, kterému se věnuje a kterému odpovídá i část jejího knižního fondu a zaměření akcí.

První pobočkou, kterou jsem v Barceloně navštívila, byla **Biblioteca Nou Barris**,

její specializací býval “cirkus”, který nyní rozšířil o “transgender”. Pobočka sídlí ve světlé historické budově bývalého institutu mentálního zdraví z konce 19. století.

Druhá návštěva směřovala do pobočky **Biblioteca Sagrada Família–Josep M. Ainaud de Lasarte**, která se specializuje na vědu. Knihovna úzce spolupracuje s kulturním centrem, pořádá konference, věnuje se také feminizmu, LGBT a podpoře čtenářské gramotnosti. Tato dynamická pobočka byla ukázkou propojení vědy a kultury. V době mé návštěvy zrovna probíhalo badatelské odpoledne zaměřené na optiku pro děti.

Další zastávkou byla **Biblioteca Esquerra de l’Eixample – Agustí Centelles**. Prosluněná,

vzdušná pobočka s různými místy pro práci, studium i čtení. Sídlí v budově společně s komunitním centrem, se kterým sdílí výstavní prostory, kde pořádá výstavy fotografií, zejména absolventské práce žáků nedaleké fotografické školy. Právě fotografie je specializací této pobočky. Přes "siestu" měla tato pobočka zavřeno. Po večerním uzavření knihovny ve 20:30, agentura zajišťuje přístup do učebny/studovny až do půlnoci.

Biblioteca Vila de Gràcia – Rosa M.

Arquimbau je pětipodlažní knihovna, menší, ale hojně navštěvovaná pobočka. V podzemním podlaží se nachází studovna a sál. Schodiště pak zdobí historické abecedy. Specializací této knihovny kromě Afriky jsou také hory a horolezci. Tématem, které řeší, je

dále osamělost starých lidí žijících o samotě. Novinkou v půjčování pak je reedice LP desek. Na této pobočce v době mé návštěvy bylo více knihovníků než knihovnic.

Velmi zajímavý příběh je za **Biblioteca Francesca Bonnemaison**, která byla první evropskou knihovnou pro ženy na začátku 20. století. Jmenuje se po své zakladatelce a její příběh je velmi inspirující. Pobočka se specializuje na feminismus, módu a vaření. Dětské oddělení této pobočky je místo, kde "končí realita". Nadšený knihovník zde, troufám si říct, nejen u dětí podporuje fantazii a chuť si číst nebo hrát. Deskové hry jsou k dispozici nejen k zapůjčení domů, ale hlavně ke hře přímo v knihovně.

Biblioteca Fort Pienc – Ana María Moix

vznikla jako součást projektu ‚ostrov‘, kde je v jedné budově od jeslí, přes školku a školu také domov seniorů, kulturní centrum, knihovna a tržnice se supermarketem. Knihovna se specializuje na architekturu a dětské oddělení aktivně pracuje s dětmi se speciálními potřebami.

Jednou z nejvýznamnějších návštěv byla

Biblioteca Gabriel García Márquez oceněná

jako nejlepší nová knihovna světa roku 2023. Do této pobočky jsem se ještě jednou vrátila, v otevírací době smyslové místnosti. Smyslová místnost je oddělený prostor pro děti i dospělé se speciálními potřebami, kde se návštěvníci mohou učit a dále se rozvíjet pomocí více smyslů nebo speciálních programů. Místnost je určena nejen pro rodiny, ale probíhají zde i speciální programy pro školy. Celá pobočka je přizpůsobena též pro nevidomé a neslyšící čtenáře.

Následovala **Biblioteca Jaume Fuster**, která získala také dvě architektonické ceny a je důležitou součástí barcelonských knihoven. Její specializací je cestování a cizí jazyky pro samouky. V prostorách knihovny sídlí také historický archiv.

Mým hlavním osobním cílem, vzhledem k mé práci v poličské knihovně, kde naše Centrum technického vzdělávání Půda slouží také jako malý maker space, byla pobočka **Biblioteca Montserrat Abelló**. Sídlí v rekonstruované budově původní textilní, později sklářské továrny a specializuje se na „makers kulturu“ a sociální začleňování. Její součástí je také jeden z pěti veřejných barcelonských fab labů (maker space), zaměřený na podporu speciálních potřeb – výroba pomůcek např. pro nevidomé nebo zvyšování vlastní

kvalifikace na trhu práce získáváním „makers“ dovedností.

Poslední navštívenou pobočkou byla

Biblioteca Joan Miró, unikátní budova z roku 1990. Dětské křídlo a křídlo pro dospělé spojuje prosklený chodník. Její specializací je Joan Miró. Budova využívá solární energie, úpravou osvětlení a vzduchotechniky přispívá k udržitelnému provozu.

Rozmanitost a specializace každé z těchto knihoven mi nabídla nový pohled nejen na knihovnictví, ale zejména na vzdělávání v knihovnách a inspirovala mě k dalším nápadům. Velmi mi zaujala smyslová místnost a její využívání. Půjčování a vracení knih probíhá většinou samostatně přímo čtenáři a kromě knížek knihovny nabízí prostor pro lidi, kde se mohou setkávat, pracovat nebo se učit se. Přes agenturu některé pobočky zpřístupňují své učebny do pozdních nočních hodin a zohledňují v otevírací době zkouškové období.

Děkuji Sdružení knihoven ČR a programu Erasmus+ za tuto jedinečnou příležitost! Děkuji též Městské knihovně Polička za to, že můžu být její součástí a dělat smysluplné věci!